

ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

กับการรักษาวินัย

โดย นางหทัยรัตน์ ลักษณะจินดา นิติกรชำนาญการพิเศษ สพป.อ่างทอง

การปฏิบัติหน้าที่ราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีบางวาระของการทำงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ หรืออาจได้มาซึ่งผลตอบแทนที่นอกเหนือจากเงินเดือนที่พึงมีพึงได้โดยสุจริต ซึ่งหากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใช้โอกาสดังกล่าวแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเอง หรือเพื่อบุคคลอื่น ด้วยเจตนาทุจริต ย่อมเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๔ วรรคท้าย แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เมื่อเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง มติคณะรัฐมนตรีได้กำหนดมาตรฐานโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำการทุจริตไว้ว่า “การลงโทษผู้กระทำผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งควรลงโทษเป็นไล่ออกจากราชการ การนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืน หรือมีเหตุอันควรปรานีอื่นใด ไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษลงเป็นปลดออกจากราชการ” ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๒๐๕/ว๒ ๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ ดังนั้น หากบุคคลใดถูกคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงซึ่งพฤติการณ์แห่งการกระทำผิดว่าเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ย่อมผูกพันตามมติคณะรัฐมนตรีข้างต้นให้ลงโทษเป็นไล่ออกจากราชการ ไม่สามารถใช้เหตุปรานีอื่นใดลดโทษเป็นปลดออกจากราชการได้ บทความฉบับนี้ จะขอยกตัวอย่างคดีทางปกครองอันเกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริตแก่ผู้อ่านทุกท่านใช้พิจารณาประกอบการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเป็นอุทาหรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และยึดมั่นตามระเบียบกฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัดต่อไป

คดีหมายเลขแดงที่ อ.๑๗๓/๒๕๕๖ ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ถูกกรรมการสถานศึกษา ร้องเรียนต่อผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาว่า ผู้ฟ้องคดีอาศัยอำนาจข่มขู่ผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง ในเรื่องเงินค่าพัสดุรายหัวนักเรียนตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๑ รวม ๑๓ ครั้ง โดยไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ และโรงเรียนไม่ได้รับของตามรายการที่จัดซื้อหลายแต่ให้ครูน้อยลงซื้อรับของทั้งๆ ที่ไม่มีของโดยมีการข่มขู่ ผู้ฟ้องคดีดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์บริการน้ำดื่มของโรงเรียน ปลอมเอกสารดำเนินการผลิตและจำหน่ายน้ำดื่มตั้งแต่วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๒ ถึงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๒ และจัดซื้ออาหารเสริม (นม) ให้แก่นักเรียนระหว่างเดือนมีนาคม ๒๕๔๑ ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๔๒ ด้วยตนเอง จัดทำหลักฐานการซื้อ ๑๗ ครั้ง ว่าซื้อนมกล่องยูเอชที แต่ความจริงซื้อนมถุงตราหนองโพน ซึ่งมีราคาต่ำกว่าให้นักเรียนดื่ม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง มีความเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีมีมูลความผิดทางวินัย จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง พบว่าผู้ฟ้องคดีกระทำผิดตามที่ถูกกล่าวหา กล่าวคือจัดซื้อพัสดุรายหัวนักเรียนกับจัดเก็บเอกสารการจัดซื้อทั้งหมดไว้ที่ตนเองโดยจัดซื้อพัสดุจากร้านของลูกสาวและลูกสะใภ้ของผู้ฟ้องคดีเอง เจ้าหน้าที่พัสดุ เจ้าหน้าที่การเงิน และกรรมการตรวจรับซึ่งมีส่วนในการกระทำผิด จำเป็นต้องลงชื่อในเอกสารการจัดซื้อจัดจ้างตามคำสั่งของผู้ฟ้องคดี และได้ให้ถ้อยคำเป็นหลักฐานที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ ควรให้กันไว้เป็นพยาน จากพยานหลักฐานและพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีเชื่อว่าผู้ฟ้องคดีกระทำผิดจริง จึงมีมติว่าผู้ฟ้องคดีได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง เห็นควรไล่ออกผู้ฟ้องคดี

ออกจากราชการ ผู้มีอำนาจจึงมีคำสั่งลงโทษไล่ออกผู้ฟ้องคดีออกจากราชการตามความเห็นของคณะกรรมการสอบสวน ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่ง คณะกรรมการฯ มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยกอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีดังกล่าวฟ้องศาลปกครอง ศาลปกครองเห็นว่าโดยพฤติการณ์เชื่อได้ว่า ผู้ฟ้องคดีมีส่วนได้รับผลประโยชน์จากส่วนต่างของราคาซื้อและราคาขายของนมแต่ละประเภท รวมถึงราคาส่วนต่างระหว่างนมถุงพาสเจอร์ไรซ์กับนมกล่องยูเอชที ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้นำมาให้นักเรียนดื่มโดยไม่ปรากฏว่าโรงเรียนได้รับประโยชน์ใดๆ จากส่วนต่าง การกระทำของผู้ฟ้องคดีจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นการอาศัยอำนาจแสวงประโยชน์ที่มีควรได้เพื่อตนเองหรือผู้อื่น เมื่อพิเคราะห์ถึงตำแหน่งหน้าที่ ความรับผิดชอบ และพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีแล้ว เห็นได้ว่า เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มีควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง คำสั่งลงโทษเหมาะสมกับความผิดที่ได้กระทำแล้ว จึงพิพากษายกฟ้อง

คำสั่งที่ ๒๙๖/๒๕๕๓ ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการ ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการที่หน่วยงานมีคำสั่งพักงานตั้งแต่วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๑ เป็นต้นไป เพื่อรอฟังผลการสอบสวนกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ในเรื่องทุจริตต่อหน้าที่ในการคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ อันเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หากผลการพิจารณาได้ความว่า ผู้ฟ้องคดีทุจริตต่อหน้าที่ในการคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักอำนวยการจริงตามที่ถูกกล่าวหา ผู้มีอำนาจออกคำสั่งลงโทษไม่มีอำนาจออกคำสั่งปลดหรือไล่ออกผู้ฟ้องคดีออกจากราชการย้อนหลังไปก่อนวันออกคำสั่งลงโทษได้ คำสั่งเรื่องลงโทษปลดเจ้าหน้าที่ออกจากงาน ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๑ ที่สั่งลงโทษผู้ฟ้องคดีออกจากงานตั้งแต่วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๑ เป็นต้นไป เฉพาะส่วนที่ให้ออกจากงานย้อนหลังไปก่อนวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๑ ย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมาย

จากแนวคำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองที่ยกมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าผลของการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตนั้นรุนแรง ไม่ได้ได้รับความปรานี ไม่สามารถกลับ แก้อภัย ด้วยคุณงามความดี รางวัลที่ได้รับ หรือการบำเพ็ญประโยชน์ต่อราชการที่ผ่านมาได้ ดิฉันจึงขอย้ำเตือนให้พี่น้องข้าราชการครู โดยเฉพาะผู้บริหารทุกท่าน พึงสังวรและระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดมั่นในระเบียบ แบบแผน กฎหมาย รวมถึงแนวปฏิบัติที่ทางราชการกำหนดโดยเคร่งครัด เพื่อป้องกันพฤติกรรมที่อาจเข้าข่ายการทุจริต ขอให้ทุกท่านยึดมั่นในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ไม่รับ ไม่โลภ ไม่อยากได้ในสิ่งที่ไม่ควรได้ มีใช้ และมีเก็บตามค่าตอบแทนจากผลการปฏิบัติงานที่ได้รับอย่างถูกต้อง ซอธรรม แล้วความผิดฐานทุจริตจะไม่สามารถเข้าใกล้ทุกท่านได้ ตลอดชีวิตราชการ แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้า สวัสดีค่ะ

บรรณานุกรม

หนังสือ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ : รายงานการศึกษา คำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองในคดีเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษา

เพื่อการพัฒนาการศึกษา : หน้า ๘๗ - ๙๓

กฎหมาย

พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม